

Tehnologii de Fabricație Aditivă

Curs 5: Aplicații Industriale ale Fabricației Aditive – De la Idee la Realitate Industrială

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București

Facultatea de Mecanică și Tehnologie

Program de master: Ingineria și Managementul Fabricației Produselor

Titular curs:
Prof. dr. ing. Daniel-Constantin ANGHEL

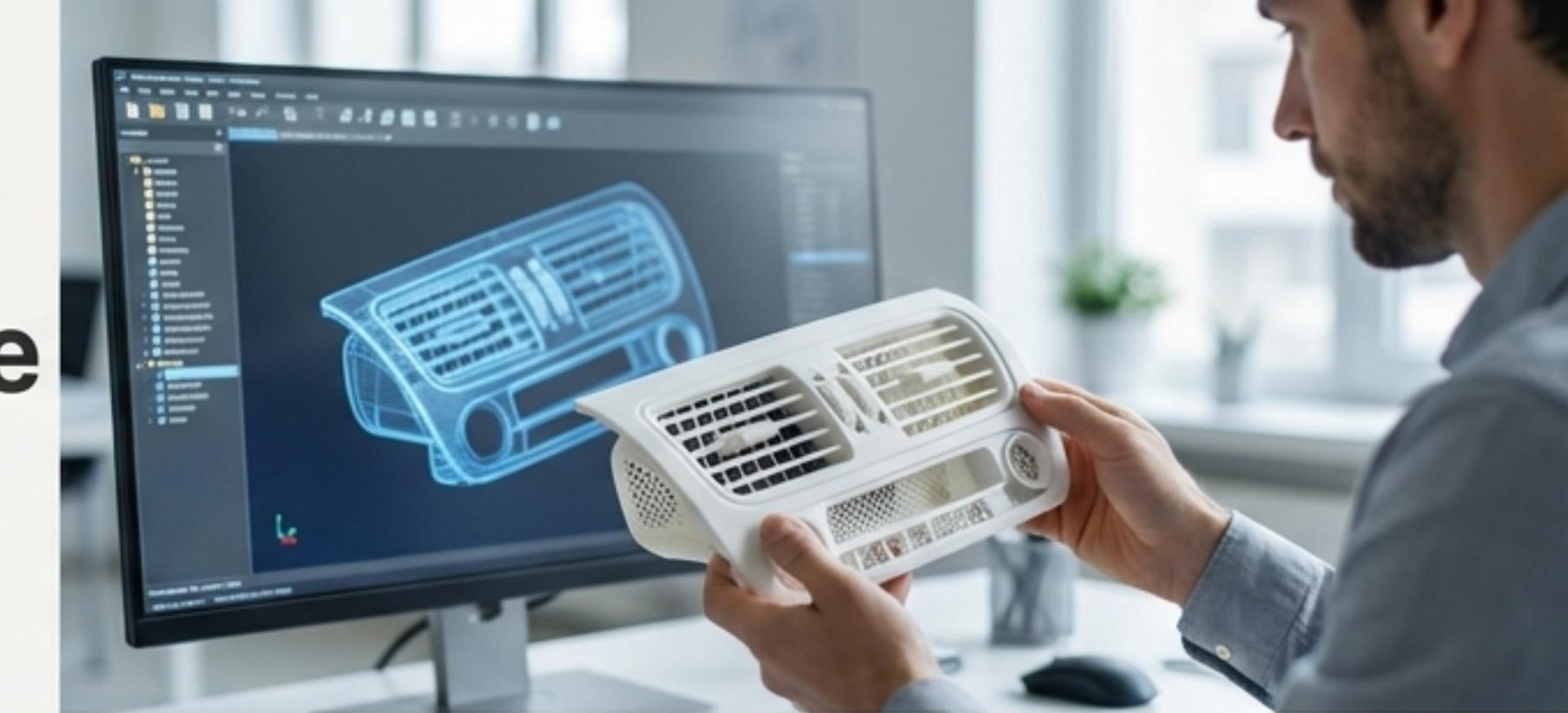

Călătoria noastră: Evoluția Fabricației Aditive de la instrument de vizualizare la motor al inovației industriale.

- 1. Fundamentul: Prototiparea Rapidă**
Materializarea rapidă a ideilor și validarea conceptelor.
- 2. Saltul Paradigmatic: Piesele Funcționale**
Trecerea de la modele vizuale la componente de uz final, capabile să preia sarcini.
- 3. Transformarea Industrială: Studii de Caz**
Analiza modului în care sectoarele cheie (Auto, Aerospațial, Medical) valorifică FA.
- 4. Provocarea Inginerului: Atingerea Preciziei**
Un studiu de caz avansat despre optimizarea dimensională, esențială pentru componente funcționale.

Fundamentul: Prototiparea Rapidă – Revoluția ciclului de dezvoltare a produsului.

Fabricația Aditivă a redus dramatic ciclul „Proiectare – Construire – Testare” de la **săptămâni/luni la ore/zile**.

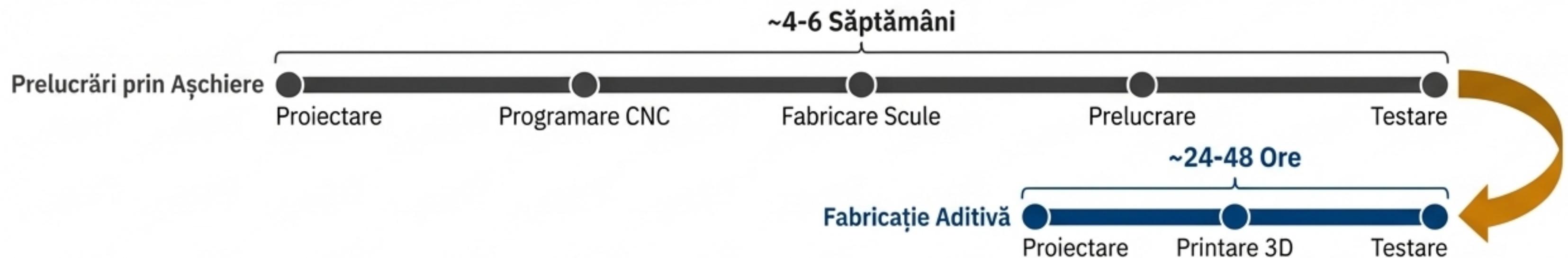
Validare rapidă a designului: Verificarea formei, ergonomiei și a modului de asamblare (fit and form).

Comunicare eficientă: Modelele fizice facilitează colaborarea între ingineri, designeri și management.

Reducerea costurilor și a riscurilor: Identificarea timpurie a erorilor de proiectare, înainte de a investi în scule scumpe.

Saltul Paradigmatic: De la Prototip la Piesă Funcțională de Uz Final.

PROTOTIP VIZUAL

PIESĂ FUNCȚIONALĂ

Piesă Funcțională: O componentă integrată în produsul final, care preia sarcini mecanice, termice sau chimice și îndeplinește cerințe de performanță pe durata de viață a produsului.

Factorii tranziției:

1. Evoluția Materialelor:

- Polimeri de înaltă performanță (ex: PMMA, cu rezistență ridicată la impact).
- Materiale compozite (armare cu fibră de carbon/sticlă).
- Aliaje metalice (Titan, Inconel, Aluminiu) pentru aplicații critice.

2. Maturitatea Proceselor:

- Tehnologii mai rapide, mai fiabile și mai precise.
- Exemplu: Tehnologia CLIP (Continuous Liquid Interface Production) care elimină procesul strat-cu-strat discret pentru o viteză superioară.

Industria Auto: Accelerarea inovației de la scule personalizate la componente de serie

Studiu de caz 1: Scule, Dispozitive și Verificatoare (SDV-uri)

Problema:

Proiectarea și fabricarea SDV-urilor prin metode tradiționale este costisitoare și lentă, încetind liniile de asamblare.

Soluția AM:

Printarea 3D rapidă de SDV-uri personalizate, ergonomice și ușoare, direct pe linia de producție. Rezultat: Reduceri de costuri și timp de execuție de peste 80%.

Studiu de caz 2: Prototipuri Funcționale și Piese de Serie Mică

Problema:

Fabricarea de piese complexe (ex. galerii de admisie, carcase) pentru vehicule de test sau serii limitate este neeconomică prin metode clasice (matrițare).

Soluția AM:

Producerea directă a acestor piese, permitând testarea și validarea rapidă a unor designuri inovatoare.

Domeniul Aerospațial: Performanță redefinită prin greutate minimă și complexitate maximă.

Dilema inginerului aerospațial:

Fiecare gram economisit se traduce în economii substanțiale de combustibil și performanță sporită. Obiectivul este maximizarea rigidității și rezistenței la o greutate minimă.

Soluții unice oferite de Fabricația Aditivă:

- **Optimizare Topologică:**

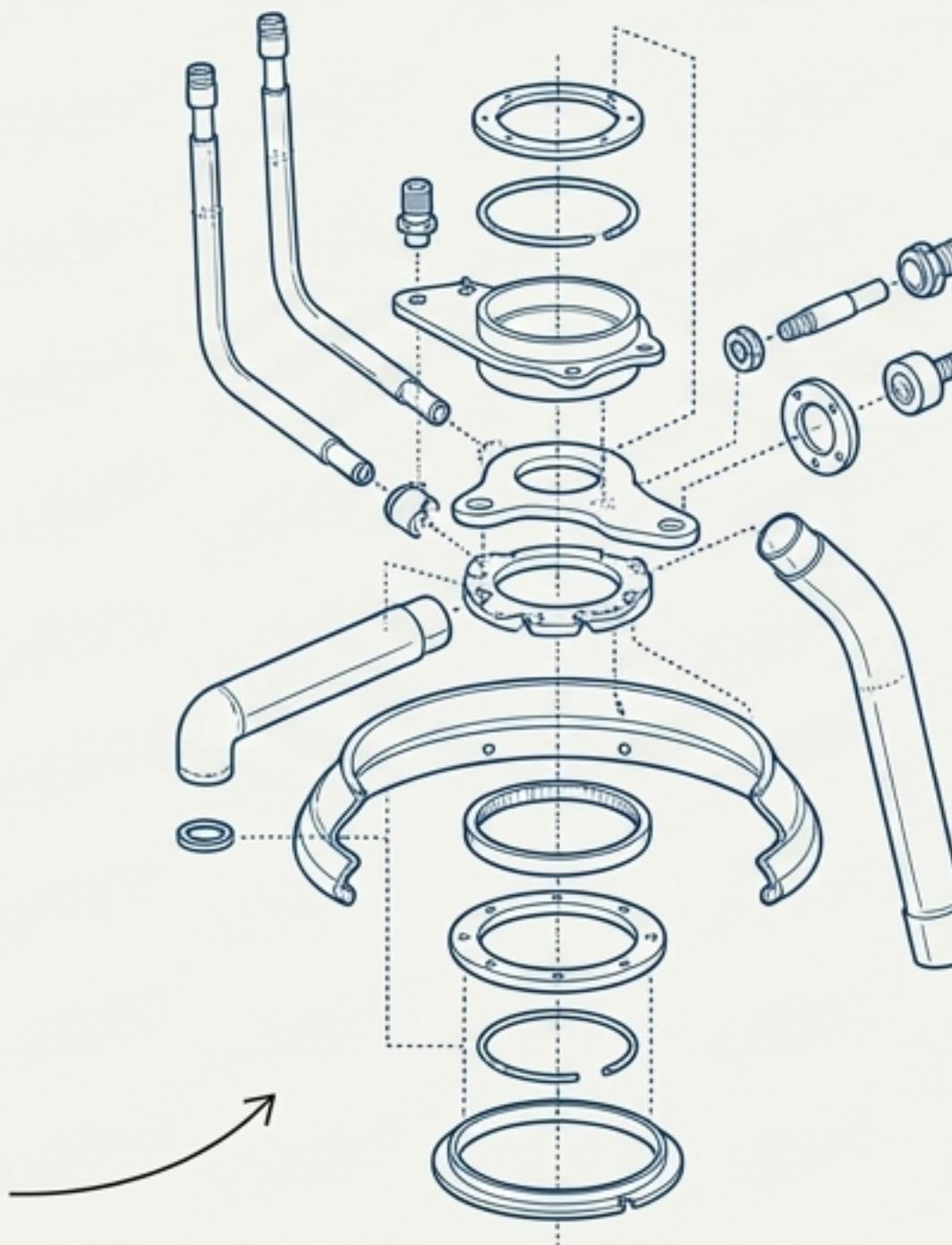
Algoritmi software care elimină materialul din zonele fără sarcini, creând structuri „organice”, extrem de eficiente.

- **Consolidarea Ansamblurilor:**

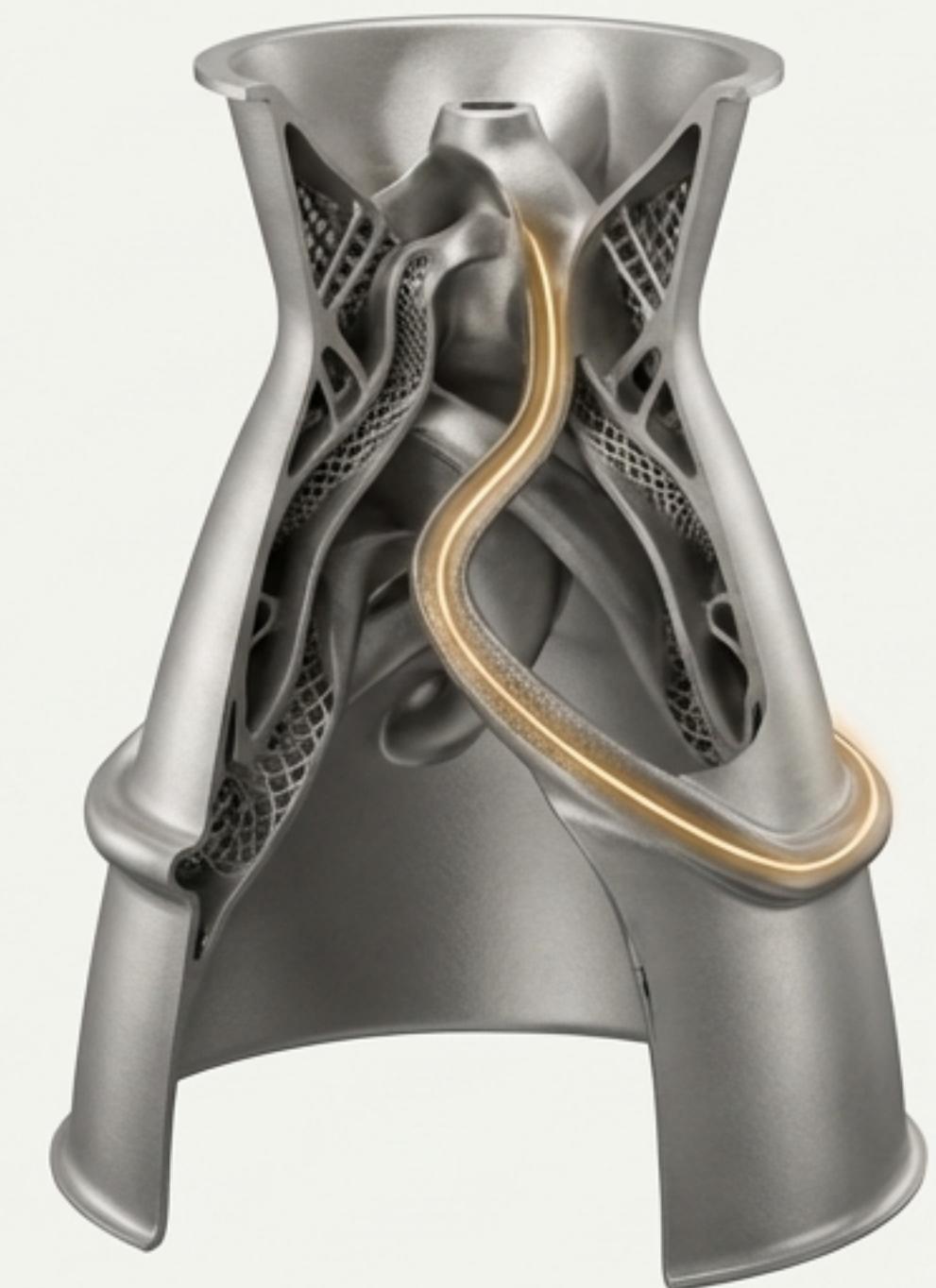
O singură piesă printată 3D poate înlocui un ansamblu complex format din zeci de componente. Avantaje: eliminarea elementelor de fixare, reducerea greutății și simplificarea lanțului de aprovizionare.

Exemplu emblematic: Duza de combustibil pentru motorul GE LEAP.

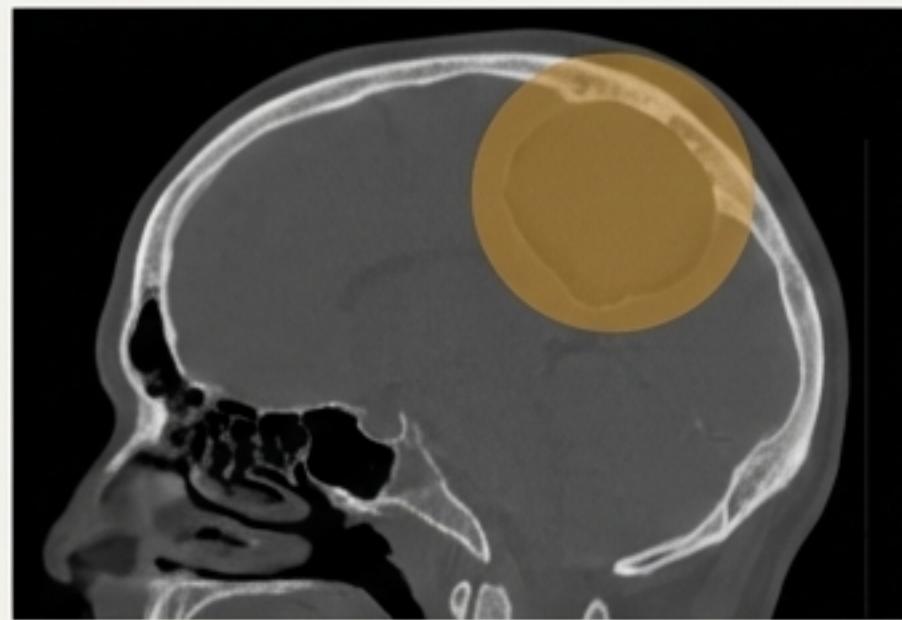
ANSAMBLU TRADITIONAL

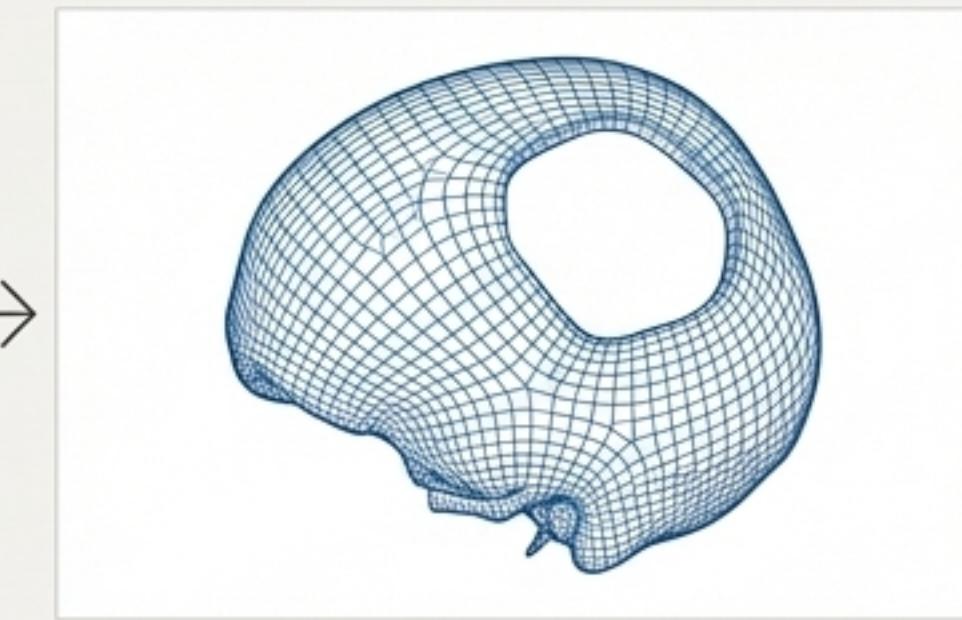
PIESĂ UNICĂ PRINTATĂ 3D

Domeniul Medical: Revoluția medicinei personalizate

1. Date CT/MRI specifice pacientului

2. Modelare CAD a implantului personalizat

3. Printare 3D a implantului final

Paradigma:

Anatomia umană este unică. Soluțiile standardizate sunt un compromis. FA permite crearea de dispozitive 100% personalizate.

Aplicații:

- **Implanturi specifice pacientului:** Pe baza datelor CT/MRI, se printează implanturi (craniene, maxilo-faciale, ortopedice) care se potrivesc perfect. Se menționează utilizarea PMMA ca ciment osos pentru fixarea protezelor.

- **Ghiduri chirurgicale:** Instrumente printate 3D, specifice unei operații, care ghidează tăieturile și perforările chirurgului cu o precizie submilimetrică.

- **Orizontul următor: Bioprintarea:** Introducerea conceptului de printare cu „bio-cerneală” (celule vii și biomateriale) pentru a crea structuri biologice. Se menționează compania Cellink și cerneala pe bază de alginat.

Bunuri de Consum și Construcții: De la personalizare în masă la geometrii fără precedent.

Bunuri de Consum & Design

Focus: Libertate de design și personalizare.

- Echipament sportiv adaptat anatomiei atletului, bijuterii complexe, obiecte decorative cu finisaje unice.

Inovații materiale:

Filamentele de la Fiberlogy (ex. **FIBERSATIN** pentru finisaj semi-mat, **FIBERWOOD** cu aspect de lemn) ilustrează varietatea estetică.

Construcții – O frontieră nouă

3D Concrete Printing (3DCP) – extrudarea controlată de robot a unui mortar special pentru a construi structuri strat cu strat.

- Viteză de execuție, reducerea deșeurilor, libertate geometrică pentru arhitecți.

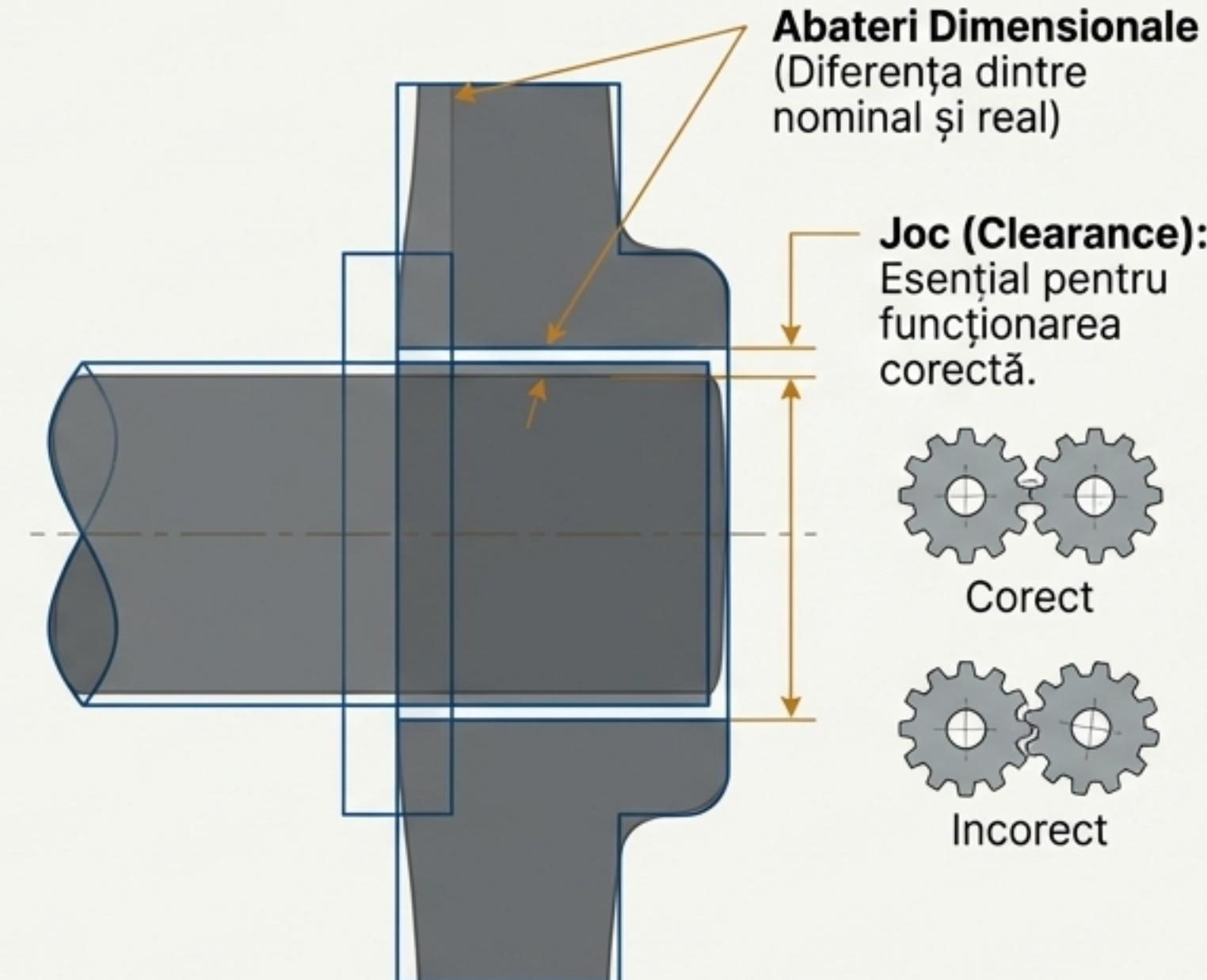

Provocarea reală a inginerului: Precizia dimensională.

Idea Centrală

Pentru piese funcționale, în special cele care fac parte din ansambluri, nu este suficient să printezi forma.

Trebuie să controlezi dimensiunile cu precizie.

Cauzele Abaterilor în FDM

- Contractia termică a materialului la răcire.
- Deformarea (warping) din cauza tensiunilor interne.
- Erori inerente procesului de depunere strat cu strat.

Întrebarea cheie pentru inginer: Cum gestionăm **zecile de parametri** ai procesului de printare (grosime strat, viteză, temperatură, umplere) pentru a obține **dimensiunile dorite, în toleranțele prescrise de proiect?**

Studiu de Caz Avansat: Optimizarea preciziei dimensionale pentru arbori și butuci canelați (FDM).

Contextul problemei (extras din lucrarea științifică)

Rolul componentei:

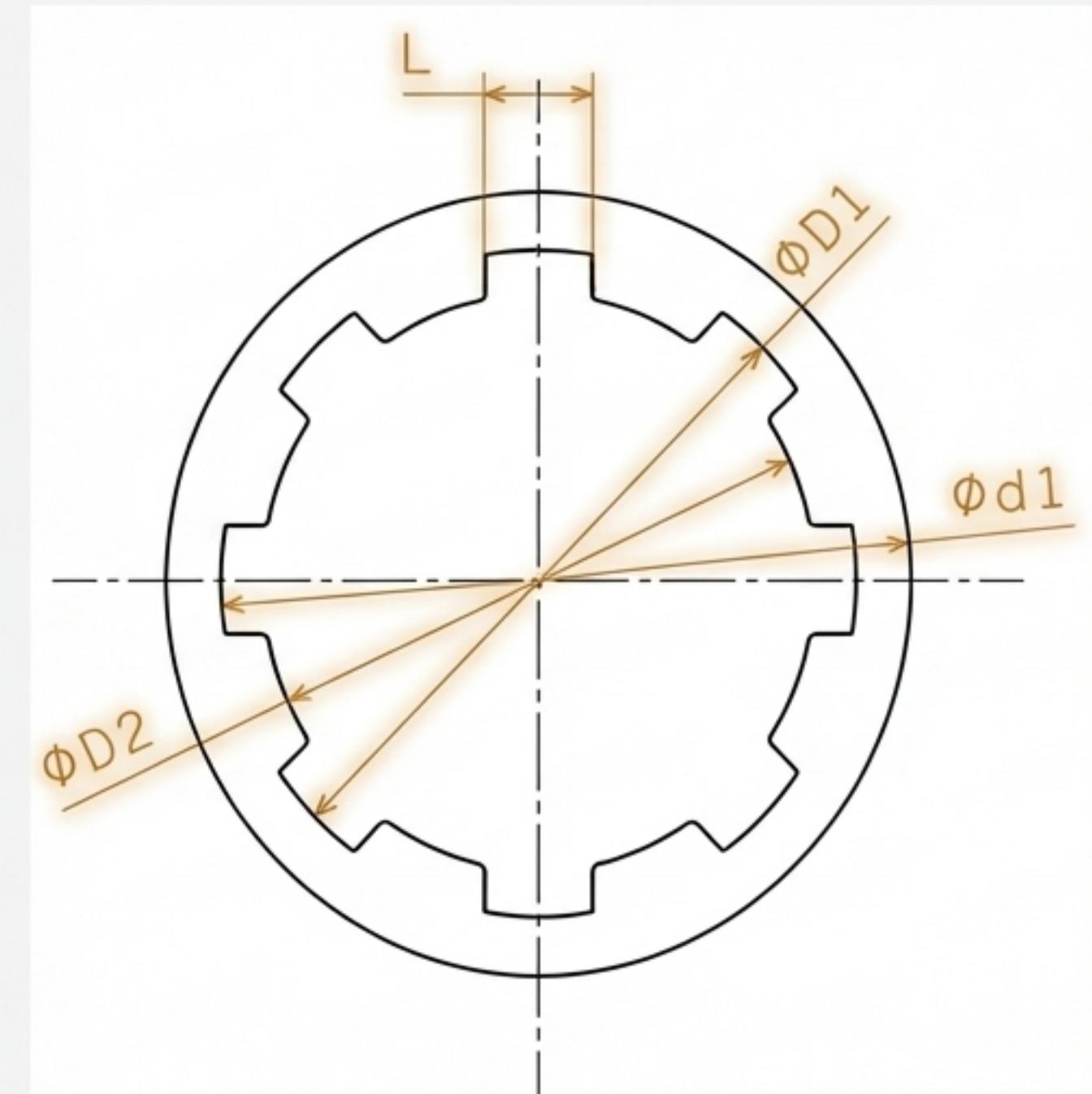
Îmbinările canelate sunt critice în sistemele mecanice pentru transmiterea precisă a cuplului și aliniere.

Provocarea:

Abaterile dimensionale în aceste geometrii complexe pot afecta grav precizia asamblării, stabilitatea și durabilitatea.

Obiectivele Cercetării

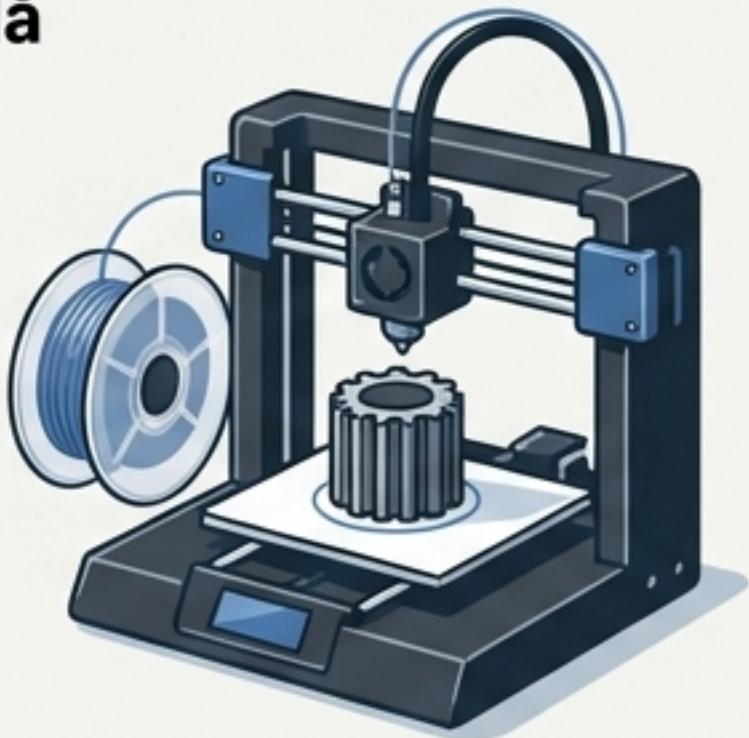
1. Analiza influenței parametrilor cheie de printare FDM: grosimea stratului, densitatea umplerii și diametrul nominal.
2. Dezvoltarea unui model predictiv folosind Rețele Neuronale Artificiale (ANN) pentru a estima abaterile.
3. Optimizarea multi-obiectiv a parametrilor folosind Algoritmi Genetici (GA) pentru a minimiza simultan erorile dimensionale.

Metodologia: O abordare hibridă – de la experiment la optimizare AI.

1. Proiectare Experimentală (DOE):

S-a utilizat un plan experimental factorial complet pentru a acoperi sistematic spațiul de parametri (3 parametri x 3 niveluri = 27 de configurații unice, replicate).

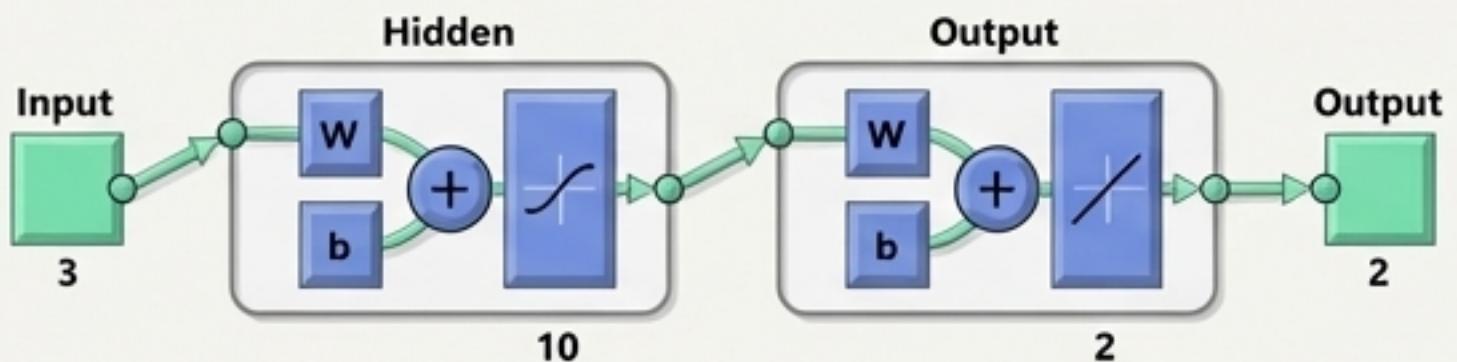

2. Fabricare și Măsurare:

Probele au fost printate 3D și lăsate 24h pentru stabilizare. Măsurările au fost realizate cu o mașină de măsurat în coordonate (CMM) de înaltă precizie (Tesa Micro-Hite 3D, acuratețe $\pm 1\mu\text{m}$).

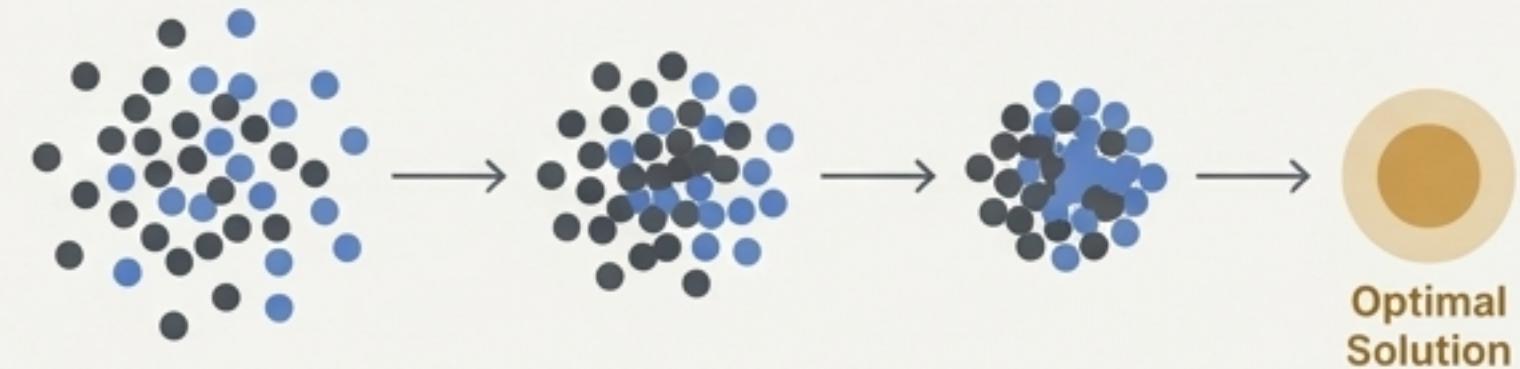

3. Modelare Predictivă (ANN):

Datele experimentale (intrări: parametri; ieșiri: abateri) au fost folosite pentru a antrena o rețea neuronală artificială (ANN) capabilă să prezică abaterile.

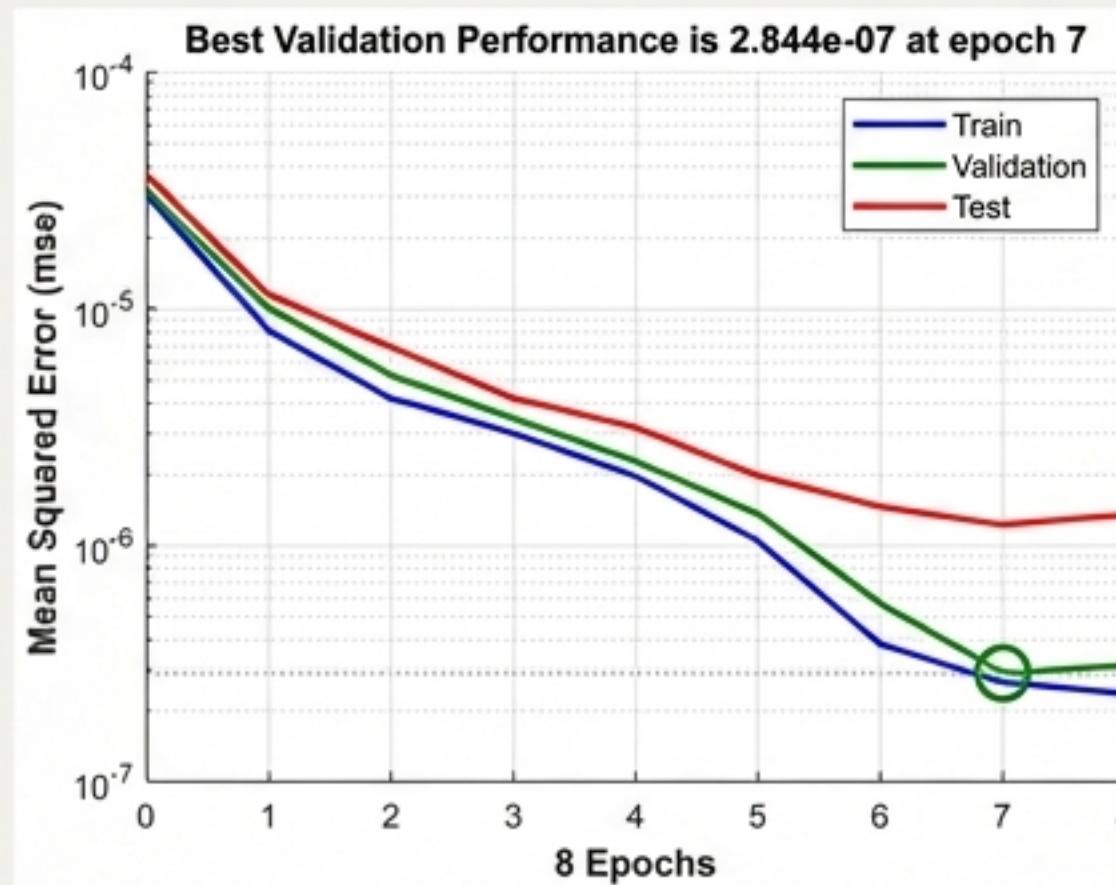
4. Optimizare (GA):

Un algoritm genetic a fost utilizat pentru a interoga modelul ANN și a identifica setul de parametri care minimizează abaterile dimensionale.

Rezultate Cheie: Găsirea setului optim de parametri pentru precizie maximă.

Validarea Modelului Predictiv (ANN)

Modelele ANN au demonstrat o capacitate de predicție excelentă, cu coeficienți de corelație (R^2) foarte ridicați. Exemplu: $R^2 = 0.961$ ($\varnothing d_1/D_1$), $R^2 = 0.947$ ($\varnothing d_2/D_2$), $R^2 = 0.910$ (I/L).

Soluția de Optimizare (GA)

f1 (Abatere arbore)	f2 (Abatere butuc)	x1 (Grosime strat)	x2 (Densitate umplere)	x3 (Diam. nominal)
f1: 0.004	f2: 0.005	x1: 0.102	x2: 46.995	x3: 49.83
f1: 0.003	f2: 0.006	x1: 0.093	x2: 46.995	x3: 49.83
f1: 0.004	f2: 0.006	x1: 0.046	x2: 46.995	x3: 49.78
f1: 0.005	f2: 0.007	x1: 0.088	x2: 46.995	x3: 49.83
f1: 0.004	f2: 0.007	x1: 0.103	x2: 46.995	x3: 49.83

Exemplu de set optim identificat (pentru diametrul exterior):

- Grosime strat (x1): 0.102 mm
- Densitate umplere (x2): 46.995 %
- Diametru nominal (x3): 49.83 mm.

Rezultat: Abatere relativă arbore (f1) = 0.004, Abatere relativă butuc (f2) = 0.005.

Concluzie practică: Prin această metodologie hibridă, se poate trece de la o abordare bazată pe încercări la una predictivă și optimizată pentru controlul calității.

Sinteză: Cum gândim ca un inginer în Fabricația Aditivă?

1. Identificarea Oportunității: Când este FA soluția potrivită?

- **Complexitate Ridicată:** Geometrii imposibil de realizat prin metode convenționale.
- **Greutate Redusă (Lightweighting):** Aplicații critice în aerospațial și auto.
- **Personalizare / Unicitate:** Fiecare produs este diferit (ex: medical).
- **Viteză și Agilitate:** Prototipare și producție de serie mică, fără costuri de matrițe.

2. Proiectare pentru Fabricație Aditivă (DfAM):

Nu doar 'convertim' un model CAD. Trebuie să proiectăm specific pentru procesul aditiv, luând în considerare orientarea piesei, necesitatea suporturilor și oportunitățile (optimizare topologică, consolidare de piese).

3. Selectia Procesului și a Materialului:

Alegerea corectă a tehnologiei (FDM, SLA, SLS) și a materialului este la fel de importantă ca designul.

4. Controlul și Optimizarea Preciziei:

Precizia nu este implicită. Ea trebuie obținută prin experimentare, măsurare și optimizare, folosind metode sistematice (ca în studiul de caz).

Aplicabilitate Directă: Conexiuni cu Laboratorul și Proiectul de An.

Punte între teorie și practică, conform Fișei Disciplinei:

Pentru Activitățile de Laborator

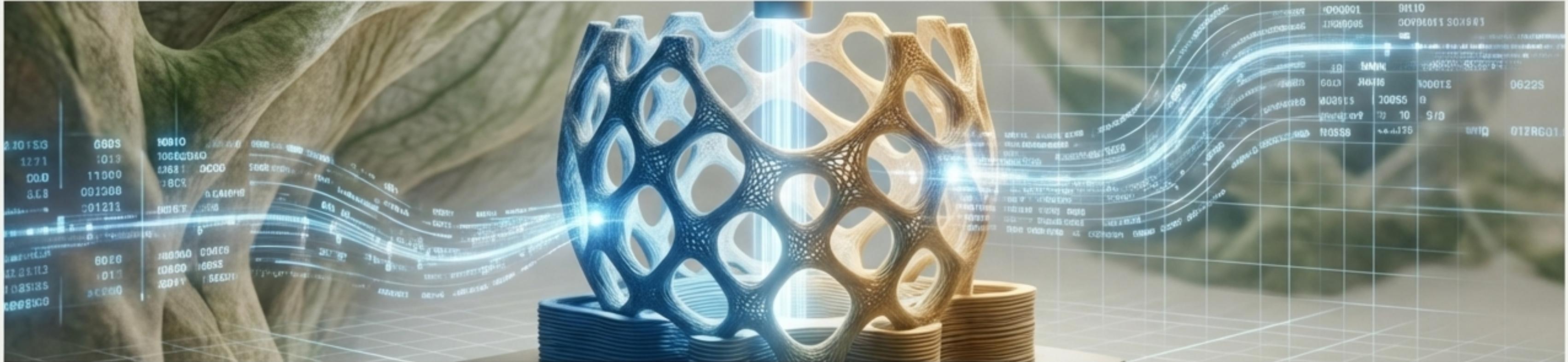
- **Lab 3 & 4 (Imprimarea cu polimeri și compozite):** Când setați parametrii imprimantei, veți observa direct compromisul dintre grosimea stratului (viteză vs. calitate suprafață) și densitatea umplerii (temp vs. rigiditate).
- **Lab 5 & 6 (Analiza pieselor și optimizarea):** Veți folosi tehnici de inspecție dimensională pentru a evalua calitatea pieselor, similar cu pasul de măsurare din studiul de caz.

Pentru Proiectul Final

- **Etapa 1 (Proiectarea componentei funcționale):** Aplicați principiile DfAM. Nu proiectați pentru aşchiere, ci pentru printare.
- **Etapa 2 (Selectarea materialului și tehnologiei):** Justificați alegerea în funcție de cerințele funcționale (rezistență, temperatură etc.), nu doar de geometrie.
- **Etapa 4 (Realizarea și evaluarea prototipului):** Validarea prototipului vostru va trebui să includă și o analiză a preciziei dimensionale, în special dacă este o componentă de asamblare.

Orizonturi Deschise: Care sunt următoarele frontiere în Fabricația Aditivă?

- **Printarea 4D și Materiale Inteligente:** Obiecte programate să își schimbe formă sau funcția ca răspuns la un stimул extern.
- **Gemenii Digitali (Digital Twins):** Simularea și monitorizarea în timp real a procesului de printare printr-o replică virtuală.
- **Inteligenta Artificială Integrată:** Utilizarea AI pentru descoperirea de noi materiale (ex: Aliaje cu Entropie Ridicată) și controlul autonom al proceselor.
- **Sustenabilitate și Reziliență:** Rolul FA în crearea unor lanțuri de aprovizionare locale și reducerea deșeurilor.

Întrebare de reflectie: *Ce problemă inginerească, pe care o considerați astăzi extrem de dificilă sau ‘imposibilă’, ar putea fi rezolvată de următoarea generație de tehnologii aditive?*